

Kapittel : Enhet barnehage	
Tiltak	021: Enhet skole og bhg: Nedleggelse av Nedre Bardu barnehage fra 1.8.17
Beskrivelse	<p>Besparelse i 2017: kr 840 000,- (5/12) Årsvirkning fra 2018: 2 049 000,- (Prisjustert 2017)</p> <p>Netto budsjett på Nedre Bardu barnehage er på kr 2 millioner kroner. Nedre Bardu barnehage er bygd som en to- avdelings barnehage, men har de siste to årene benyttet en avdeling da det ikke har vært søkergrunnlag for å ha to avdelinger åpne.</p> <p>Konsekvenser ved en nedleggelse av Nedre Bardu barnehage:</p> <p>En stor del av innbyggerne i Nedre Bardu har sitt arbeidssted i Målselv. Det vil derfor være meget upraktisk å kjøre til Setermoen for å levere og hente barn i barnehagen.</p> <p>En nedleggelse vil mest sannsynlig føre til at Bardu kommune ikke klarer å innfri barnehagegarantien. Ut fra dagens tall ser det ut til at Bardu vil ha ledig 14 plasser over 3 år fra 2017/2018. Under 3 år er det vanskelig å estimere, men prognosen er at det vil være likt antall barn eller flere.</p> <p>Hvis barna som tilhører Nedre Bardu, ikke får barnehageplass i Bardu, og benytter seg av barnehageplass i Målselv, vil det føre til økte kostnader for Bardu kommune, og tiltaket vil få mindre besparelse. Bardu vil da bli fakturert for rundt kr 200 000,- pr barn. Dette er estimerte brutto driftsutgifter pr. barn i barnehage.</p> <p>Å ikke ha barnehage i nedre delen av bygda vil ha en negativ innvirkning i forhold til å opprettholde bosettingen i denne delen av Bardu. Mulige konsekvenser er fraflytting og mindre skatteinntekter.</p> <p>Nedre Bardu barnehage ble restaurert og utbygd med en avdeling i 2010. Barnehagen har nye, gode lokaler. Trasig hvis bygget i årene som kommer ikke skal benyttes til barnehageformål.</p> <p>Innbyggerne i Nedre Bardu vil miste barnehagetilbudet i sitt nærmiljø.</p> <p>Ser ut til at det er en positiv tilgang med små barn i året som kommer.</p> <p>En nedleggelse av Nedre Bardu barnehage vil trolig føre til oppsigelse av ansatte i barnehagesektoren. Barnehagen har i dag 3,5 årsverk. Viken senter kjøper barnehageplasser av Bardu kommune. For at Bardu kommune skal ha mulighet til å innfri barnehagegarantien bør avtalen med kjøp av 6 plasser i Øvre Bardu barnehage sies opp.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-838 189	-2 044 655	-2 044 655	-2 044 655	-6 972 154

Tiltak	022: Enhet skole og bhg: Nedleggelse av Øvre Bardu barnehage
Beskrivelse	<p>Nedleggelse av Øvre Bardu barnehage</p> <p>Virkning i 2017: kr 1 490 000,- (5/12)</p> <p>Årsvirkning fra 2018: 3 590 000,- (Prisjustert 2017)</p> <p>Netto budsjett på Øvre Bardu barnehage er på kr 3,5 millioner kroner. Øvre Bardu barnehage ble bygd med plass til 1,5 avdeling. Barnehagen har hatt god rekruttering de siste årene, noe som har medført at barnehagen har utvidet antall plaser tilsvarende to avdelinger.</p> <p>En nedleggelse vil med stor sannsynlighet føre til at Bardu kommune ikke klarer å innfri barnehagegarantien. Ut fra dagens tall ser det ut til at Bardu vil ha ledig 14 plasser over 3 år fra 2017/2018. Under 3 år er det vanskelig å estimere, men prognosen er at det vil være likt antall barn eller flere.</p> <p>Hvis barn i Bardu ikke får barnehageplass i Bardu, men i en nabokommune, vil det føre til økte kostnader for Bardu kommune tilsvarende rundt kr 200 000,- pr barn. Tiltaket vil da få en mindre besparelse. Kr 200 000 er estimerte brutto driftsutgifter pr. barn i barnehage.</p> <p>Ved nedleggelse av barnehagen vil ikke barna få gå i barnehage i sitt nærmiljø der skolen er, og samarbeid overgang barnehage skole vil bli dårligere.</p> <p>På grunn av den korte avstanden til sentrum vil det ikke være store praktiske utfordringer for innbyggerne i Øvre bardu å benytte seg av barnehageplass i sentrum. Trolig kjører de alle fleste til eller forbi sentrum når de skal til sin arbeidsplass.</p> <p>Oppvekstsentret vil bli avviklet ved en nedleggelse av barnehagen.</p> <p>En nedleggelse av Øvre Bardu barnehage vil med stor sannsynlighet føre til oppsigelser i barnehagesektoren. Barnehagen har i dag 7 årsverk.</p> <p>Viken senter kjøper barnehageplasser av Bardu kommune, disse vil måtte flyttes ved en nedleggelse, eller avtalen må sies opp. For at Bardu kommune skal ha mulighet til å innfri barnehagegarantien bør avtalen med kjøp av 6 plasser sies opp.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-1 486 793	-3 582 302	-3 582 302	-3 582 302	-12 233 699

Tiltak	052: Enhet skole og bhg: Nedleggelse 1.avd i Øvre Bardu barnehage
--------	---

Beskrivelse	<p>Nedleggelse av Øvre Bardu barnehage</p> <p>Virkning i 2017: kr 491 460,-(5/12)</p> <p>Årsvirkning fra 2018: kr 1.179.695,-</p> <p>Øvre Bardu barnehage ble bygd med plass til 1,5 avdeling. Barnehagen har hatt god rekruttering de siste årene, noe som har medført at barnehagen har utvidet antall plaser tilsvarende to avdelinger.</p> <p>Ut fra dagens tall ser det ut til at Bardu vil ha ledig 14 plasser over 3 år fra 2017/2018. Under 3 år er det vanskelig å estimere, men prognosen er at det vil være likt antall barn eller flere. Ved å si opp avtalen med Viken senter (ikke tilby 6 plasser til Viken fra 2018), er det sannsynlig at Bardu kommune klarer å innfri barnehagegarantien ved å legge ned en avdeling.</p> <p>Forutsatt at Øvre Bardu skole består, vil en nedleggelse av en avdeling i barnehagen mest sannsynlig føre til at en del barn ikke får gå i barnehage i sitt nærmiljø der skolen er, og samarbeid overgang barnehage skole vil bli dårligere.</p> <p>På grunn av den korte avstanden til sentrum vil det ikke være store praktiske utfordringer for innbyggerne i Øvre Bardu å benytte seg av barnehageplass i sentrum. Trolig kjører de alle fleste til eller forbi sentrum når de skal til sin arbeidsplass.</p> <p>En nedleggelse av en avdeling i Øvre Bardu barnehage kan føre til oppsigelser i barnehagesektoren da den vil berøre 3 ansatte.</p> <p>I tiltaket er det beregnet lønn tilsvarende ansatte på en avdeling, samt 10 % styrerressurs. Det er tatt med reduksjon i barnehageavgift tilsvarende 14 barn. Tilskuddet fra Viken senter er også tatt bort. Resterende besparelser på kjøp av varer og tjenester er ubetydelige, og er derfor ikke tatt med. Strøm og lignede utgifter vil fortsatt være der for å drifte den avdelingen som består.</p>
-------------	--

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-490 070	-1 176 358	-1 176 358	-1 176 358	-4 019 144

Tiltak	019: Enhet skole og bhg: Ta bort rekrutteringstiltak for nye barnehagelærere
Beskrivelse	<p>Pr nytilsatt utgjør dette kr 62 000,-</p> <p>Dagens ansatte vil ikke bli rammet av denne reduksjon. Gjelder kun ved nytilsetting.</p> <p>Tiltaket vil altså gi reduserte utgifter tilsvarende 62 000 pr nytilsatt og nyutdanna barnehagelærere. Antall år ansienniteten til den som tilsettes vil endre dette beløpet noe.</p>

Virkning 2017: Usikker

2018 og utover: Hvis det tilsettes en barnehagelærer pr år. (62 000 124 000 186 000)

Pr. dags dato har Bardu kommune full barnehagelærerdekning. Bardubarnehagen er veldig sårbar ved lengre permisjoner og fravær av barnehagelærere. Da oppfylles sjelden pedagognormen. Dette kommer av at Bardu oppfyller pedagognormen akkurat, og ikke har noe å gå på ved fravær av barnehagelærer.. Det er få/ingen barnehagelærere som er uten arbeid og ledig til å ta vikariater. Dersom rekrutteringstiltaket Bardulønningen bortfaller, kan konsekvensen bli at Bardu kommune får problemer med å rekruttere barnehagelærere, oppfylle pedagognormen, og dermed kanskje må bryte loven. Dette medfører igjen til dårligere kvalitet. Bardubarnehagen ønsker å gi best mulig kvalitet til brukerne. Nabokommunen Salangen har de siste årene opparbeidet seg nok barnehagelærere ved å gjøre samme tiltak som Bardulønningen. Bardu vil ikke være konkurransedyktig i forhold til nabokommunen hvis Bardulønningen tas bort.

I endringen av barnehageloven ble bestemmelsene om varig dispensasjon fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder er fjernet. Fra august 2016 er det kun mulig å søke om midlertidig dispensasjon. Dette viser at departementet ønsker å stramme inn på bruken av ufaglærte.

Fra regjeringens side er det stor satsing på kvalitet i barnehage jfr. Meld. St. 19 (20152016)

Tid for lek og læring Bedre innhold i barnehagen.

Gjennom fylkesmannen har Bardu fått kjennskap til at Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å revidere regelverket om bemanning og kompetansekrav på barnehageområdet. Målet er å forenkle ved å samle reglene om bemanning og tilhørende tema i en forskrift.

Krav til bemanning og areal har vært de samme de siste 30 årene i barnehagene.

oDet vurderes en endring i kravet til pedagogisk bemanning.

oDet vurderes å ha en nasjonal telledato for når en 3 åring telles som 3 år.

oDet vurderes å sette en norm på antall barn pr. ansatte.

Foreløpig plan er høringer høst 2016/vår2017 med ikrafttredelse 1.8.2017.

Dette er informasjon som Fylkesmennene har mottatt, men som enda ikke er gått ut til kommunene

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-32 501	-78 103	-156 206	-234 310	-501 120

Tiltak	020: Enhet skole og bhg: Utvide fra 6 til 6,6 ressurser pr ansatt
Beskrivelse	<p>Utvide fra 6 til 6,6 ressurser pr ansatt(20 barn pr avd. over 3år/10 barn avd. under 3 år)</p> <p>Virkning i 2017: 81 314,- (Usikkerhet pga mulig innføring av nasjonal norm fra 1.8.17)</p> <p>Årsvirkning fra 2018: 195 155,- (Usikkerhet pga mulig innføring av nasjonal norm fra 1.8.17)</p> <p>Forutsetninger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Pedagognormen må ivaretas. Dette krever at man endrer bemanningen fra to assistenter (fagarbeidere) og en barnehagelærer pr avdeling til en assistent (fagarbeider) og to barnehagelærere pr avdeling. 2.Arealnormen må innfris. Ved en gjennomgang på areal i den enkelte barnehage viser det seg at ikke alle barnehagene vil kunne utvide tilsvarende 6,6 ressurser pr ansatt. Dette kommer frem under økonomisk besparelse lengre ned. 3.Økningen må medføre reell innsparing, det vil si at reell inntjening ved å ta inn flere barn er sett opp mot reell kostnadsøkning ved å erstatte assistenter (fagarbeider) med barnehagelærere. 4.Barnetallet må være av en slik størrelse slik at det er nok barn til å oppfylle alle plassene som blir ledig ved å utvide. 5.Dette tiltaket må sees i sammenheng med telledato som ble innført 1.1.16. Ved en utvidelse av antall ressurser pr ansatt, må telledato for 3 åringer gå tilbake til å gjelde fra 31.7. <p>Positive konsekvenser:</p> <p>Flere barnehagelærere pr avdeling vil medføre økt fagkompetanse ute i barnehagene.</p> <p>I en avdelings barnehage vil det være flere pedagoger å samarbeide med, noe som er viktig for å opprettholde og videreutvikle et godt faglig miljø.</p> <p>Negative konsekvenser:</p> <p>Voksnettheten reduseres ved at det øker fra en til to barnehagelærere som har sin lovfestede rett til minimum fire timers planleggingstid pr. uke. Møtetid kommer utenom de fire timene. Denne tiden vil det være igjen to voksne med 20 barn i alderen 3 -6 år. Det vil være en stor utfordring å ivareta barnas behov for tilstedeværende voksne.</p> <p>Barnegruppene er blitt yngre. De ekstra barna pr avdeling vil i all hovedsak være små barn da det er de som står på venteliste, noe som vil gjøre utfordringene i forrige punkt enda større.</p> <p>Mulighetene for å hjelpe hverandre på tvers av avdelingene kan bortfalle fordi man har nok med å ivareta egen avdeling.</p> <p>Det vil bli vanskelig å ha avdelingsmøter på dagtid da man ikke lenger kan påregne hjelp fra andre avdelinger. Kveldsmøter fører til økt overtidsbudsjett.</p> <p>Det må vurderes å redusere åpningstiden for å ivareta sikkerheten. Vikarutgiftene vil øke fordi man oftere vil måtte ta inn vikar fra første</p>

fraværsdag på grunn av sikkerhet med flere barn pr avdeling.

De ansatte vil få økt arbeidsbyrden, noe som kan ha negativ innvirkning på sykefraværet.

De yngste barnas behov for trygg tilknytning står i fare ved utvidelse. Forskningsprosjektene Blikk for Barn og GoBan om kvalitet for barn under tre år i norske barnehager underbygger dette.

I 2015 hadde 10 % av barnehagene med færrest tilsette flere enn 6,7 barn per årsverk, mens de ti prosentene med flest tilsette hadde færre enn 5,1 barn per årsverk. Regjeringa varsler å innføre en norm innen i 2020 i Sundvollen-erklæringa.

Det er grunn til å tro at endringene vil være til det bedre for barn og ansatte i barnehagen, og at en norm vil ligge på rundt 6,0 barn pr årsverk. Bardubarnehagen har jfr. KOSTRA tallene for 2015 5,8 barn pr ansatte. I 2016 er dette økt til 6,0 barn pr årsverk. Via fylkesmannen har Bardu fått kjennskap til at Kunnskapsdepartementet har gitt Utdanningsdirektoratet i oppdrag å revidere regelverket om bemanning og kompetansekrav på barnehageområdet. Målet er å forenkle ved å samle reglene om bemanning og tilhørende tema i en forskrift. Krav til bemanning og areal har vært de samme de siste 30 årene i barnehagene. Disse signalene viser at dette tiltaket vil være en kortsiktig besparelse da foreløpig plan er høringer høst 2016/vår2017 på regelverket om bemanning og kompetansekrav, med ikrafttredelse 1.8.2017.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-81 314	-195 155	-195 155	-195 155	-666 779

Kapittel : Enhet skole	
Tiltak	054: Enhet skole og bhg: Reduksjon av klassetallet høst 2017
Beskrivelse	<p>Dersom elevtallet ved skolene reduseres med 10 hvert år vil Bardu kommune motta 1 million mindre i rammetilskudd slik:</p> <p>Vi har gått gjennom våre tall og finner at elev og klassetallet vil utvikle seg slik:</p> <p>470 elever 29 klasser 2016/2017 til 461 elever i 2017/2018, 451 elever i 2018/2019 for igjen å øke til 461 og ned til 458 i 2020/2021. Klassetallet er i hele denne perioden 28.</p> <p>Vi har erfaringer for at tallet på elever som starter i skolen blir lavere enn fødselstallet slik at tallet for 2019-2020 og 2020-2021 kan bli lavere enn estimert i dag. Kostnadene for skoledrift baserer seg i stor grad på antall klasser. Klassetallet ved Bardu ungdomsskole går ned med 1 klasse høst 2017. Det blir i budsjett og økonomiplanperioden ingen andre nedtrekk i klassetallet uten at det gjennomføres strukturelle endringer som beskrevet tidligere. Vi ser i dag utfordringer knyttet til ressurskrevende tjenester som kan bety at nedtrekket på</p>

en klasse på Bardu ungdomsskole 2017-2018 spises opp av økning i ressurskrevende tjenester (spesialundervisning). Tiltaket er lagt inn med en besparelse på 1 150 000 kr(helårsvirkning). Halvårsvirkningen blir på 470 000kr.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-478 697	-1 152 652	-1 152 652	-1 152 652	-3 936 653

Tiltak	036: Enhet skole og bhg: Økning i musikkskoleavgiftene
Beskrivelse	<p>Musikkskoleavgiftene (inntektene) utgjorde i 2016 255 288kr. Dersom disse skulle økes for å dekke de totale netto kostnadene for drifta måtte de økes med 813,9%.</p> <p>Det foreslås at disse økes med 20%. Dette gir en merinntekt på 50.000kr.</p> <p>Tall og mulige konsekvenser;</p> <p>Betalingsattsene for elevplass i kulturskolen varierer veldig fra kommune til kommune. De fleste kommuner i Troms har samme sats både for barn og voksne elever. Dette kan nok henge sammen med at det generelt ikke er veldig mange voksne elever i kulturskolene.</p> <p>Priser for elevplass i kulturskolen per år i noen utvalgte kommuner per 2016:</p> <p>Bardu: kr 3000,- uansett alder 30% søskenmoderasjon Lavangen: kr 1 900,- uansett alder søskenmoderasjon Salangen:kr 2 200,- uansett alder 50% søskenmoderasjon Målselv:kr 3 200,- uansett alder ingen søskenmoderasjon Sørreisa:kr 2 336,- Lenvik:kr 2 950,- Tromsø: kr 3 900,- for barn/unge og kr 4 600,- for voksne over 26 år Harstad:kr 3 402,-</p> <p>Konsekvenser dersom elevkontingenten blir økt med 20% til kr 3600,- per år:</p> <p>-Det kan komme flere oppsigelser av elevplasser en det det ellers ville gjort -Det kan bli færre søkere</p>

Kulturskoletilbudet er ment å være et tilbud til alle for en rimelig penge. Bardu kommune har allerede i dag en av de høyeste elevkontingentene i Troms fylke. Ved å øke ytterligere vil det sannsynligvis komme færre søkere fra familier hvor økonomien er svak.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-200 000

Tiltak	037: Enhet skole og bhg: Økt foreldrebetaling i SFO
Beskrivelse	<p>Ved hver av barneskolene er det SFO ordning. De netto utgiftene som inngår i tallene for SFO, er på 2 437 079 kr for 2016. I utgangspunktet skal denne ordningen gå i null. For at dette skal skje må det kuttes i ordningen, eller så må foreldrebetalingen økes med 107,2 prosent.</p> <p>Det foreslås å øke foreldrebetalingen med 20%</p> <p>Tiltaket er lagt inn som ei økt inntekt på Setermoen skole SFO. Dersom tiltaket blir vedtatt blir utgiftsøkningen fordelt på de 3 SFO ordningene.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000	-1 800 000

Tiltak	043: Enhet skoler og bhg: Flytting av 5 - 7trinn på grendeskolen til Setermoen skole
Beskrivelse	<p>Dette tiltaket vil være et alternativ til ikke å legge ned grendeskolen. Tiltaket vil kunne gi en netto besparelsen slik:</p> <p>2017- halvårsvirkning - 1.200.000</p> <p>2017-2020 - helårsvirkning hvert år - 2.900.000.</p> <p>Konsekvenser:</p> <p>* Lengre busskjøring for noen elever.</p> <p>* Elevtallet på 5. trinn vil bli 2 kl. på 26/27 elever, 4.trinn 24 og 25 elever i klassene. På 7.trinn blir det 2 kl. hver på 24 elever.</p>

Klasserommene på Ssk har et areal der det normalt er plass til 22.-25. elever.

Dersom en skal oppnå en halvårsvirkning på 2 millioner må det i tillegg kuttes med ca.3,14 lærerstillinger fra 01.08.2017.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sted	Ansvar: Øvre Bardu skole (2113)				
Sum netto	-736 751	-1 767 966	-1 767 966	-1 767 966	-6 040 649
Sted	Ansvar: Nedre Bardu skole (2114)				
Sum netto	-467 108	-1 121 410	-1 121 410	-1 121 410	-3 831 338
SUM NETTO TILTAK	-1 203 859	-2 889 376	-2 889 376	-2 889 376	-9 871 987

Tiltak	040: Enhet skoler og bhg: Nedleggelse av Nedre Bardu skole fra 01.08.2017
Beskrivelse	<p>Strukturelle endringer dvs nedleggelse av skoler. Dette vil først kunne skje fra 01.08.2017.</p> <p>5/12 av netto driftskostnader på Øvre Bardu skole og SFO utgjør 2 900 000</p> <p>5/12 av netto driftskostnader på Nedre Bardu skole og SFO utgjør 2 100 000.</p> <p>Når det gjelder konsekvenser vises det til beskrivelse under avsnittet Enhet skoler og barnehager.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-2 095 804	-3 779 186	-3 779 186	-3 779 186	-13 433 362

Tiltak	038: Enhet skoler og bhg: Nedlegging av Øvre Bardu skole fra 01.08.2017
Beskrivelse	<p>Strukturelle endringer dvs nedleggelse av skoler. Dette vil først kunne skje fra 01.08.2017.</p> <p>5/12 av netto driftskostnader på Øvre Bardu skole og SFO utgjør 2 900 000</p> <p>5/12 av netto driftskostnader på Nedre Bardu skole og SFO utgjør 2 100 000</p> <p>Når det gjelder konsekvenser vises det til beskrivelse under avsnittet Enhet skoler og barnehager.</p>

Tiltak

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-2 894 205	-5 038 914	-5 038 914	-5 038 914	-18 010 947

Kapittel : Enhet tekniske tjenester	
Tiltak	057: Effekt av Driftstiltak Digitalisering, Internkontroll, Kvalitetssikring og Økonomi
Beskrivelse	Effekt av tiltaket gjelder også tekniske tjenester. Dette må knyttes opp til en helhetlig gjennomgang av områdets tjenester.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	0	-300 000	-500 000	-800 000

Tiltak	039: Endring i brøytekontrakter fra H 2017
Beskrivelse	Se på krav vedrørende brøyting for å redusere kostnader, det skal ny anbud ut for brøyteperiode H2017 og 4 år. Det vil gjøres et forsøk for reduksjon av krav/brøytestandar men det kan ikke garanteres om prisen blir redusert. -150.000 i 2017 og -300.000,- de neste årene

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-150 000	-300 000	-300 000	-300 000	-1 050 000

Tiltak	027: reduksjon adm stilling byggesaksbehandeler
Beskrivelse	Redusere stilling på byggesaksbehandling fra 80% til 50%. Det vil føre til lengre behandlingstid. Kan gjennomføres fra 2016 Reduksjon utgjør ca 140.000,-

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-138 570	-138 570	-138 570	-138 570	-554 280

Tiltak	035: Reduksjon adm utstyr/materiale, drift materiale
Beskrivelse	

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-124 000	-124 000	-124 000	-124 000	-496 000

Tiltak	014: Reduksjon bemanning Barduhallen
Beskrivelse	<p>For og få gjennomført vedtatt reduksjon på drift(reduksjon kultur i 2016) foreslås det å redusere åpningstiden i Barduhallen til dagvakter og ha fellesbading en dag i uka (lørdager med utvidet åpningstid 1 time- nå er det fellesbading fredag ettermiddag/kveld og lørdag). Det gjør at man samlet kan redusere driften med inntil en stilling som inklusive sosiale utgifter utgjør 500.000,-. Starter med halvårsvirkning på kr 250.000,- i 2017</p> <p>De positive effektene:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Reduksjon i drift -mer fleksibelløsning av vedlikeholdstjenesten og hallbetjente -Kan gå over til å jobbe dagtid i stedet for turnus -Bedre og stabil oppfølging av avtale med Forsvaret om drift av deres idrettsanlegg. <p>De negative effektene:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Mindre brukervennlighet -Mindre kontinuerlig vedlikehold <p>Dette betyr at frivilligheten må gjøre mere frivillig arbeid etter stengetid. Det kan også bety at slitasje på bygget vil øke, men med bakgrunn i at vi har fått færre ressurser til vedlikehold av den øvrige bygningsmassen finner vi det naturlig at også vedlikeholdet i Barduhallen reduseres.</p>

Tiltak

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-251 946	-503 891	-503 891	-503 891	-1 763 619

Tiltak	032: reduksjon husleie i eksternebygg
Beskrivelse	<p>For at Menigheten skal kunne flytte til menighetshuset må det gjennomføres tiltak , det er lagt inn på ansvar 1300 livssyn 147008 drift tilskudd kr 500.000,- I det lange løp er dette det mest hensiktsmessige da man sparer husleie. Da man er usikker på om man vil få en reduksjon i 2017 er den lagt til 2018 men håpet er noe reduksjon i 2017.</p> <p>Driftstilskudd er lagt til 2017 for gjennomføring av tiltak for å flytte og i 2018 kan man redusere husleie. Det er allerede trukket husleie på enhet teknisk og videre trekk vil være 150.000,- på ansvar 1300.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	-66 500	-66 500	-66 500	-199 500

Tiltak	029: Reduksjon sesongarbeider park
Beskrivelse	<p>redusere sesongarbeider på park med 50.000, og kjøp av driftstjenester på 50.000,-</p> <p>Konsekvenser er mindre sommervedlikehold på park</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt

Tiltak

SUM NETTO TILTAK		-100 389	-100 389	-100 389	-100 389
					-401 556

Tiltak	028: Redusere adm stilling på vei
Beskrivelse	Redusere 10% stilling på vei i adm. Utgjør ca 55.000,- i kutt

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-55 428	-55 428	-55 428	-55 428	-221 712

Tiltak	033: Redusere ant. km kommunale veier - 50.000
Beskrivelse	Redusert kommunale veier vil føre til mindre utgifter på vedlikehold og brøyting. Viser til tidligere vedtak i kommunestyret for reduksjon brøyting antall km vei, videre saksfremlegg 2015 til PTU hvor forslag til veier var lagt fram. Ble stoppet i PTU.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sum netto	-25 000	-50 000	-50 000	-50 000	-175 000
SUM NETTO TILTAK	-25 000	-50 000	-50 000	-50 000	-175 000

Tiltak	030: Redusere strømutfgifter: 30.000
Beskrivelse	Etablering av strømmålere og installering av LED armatur.

Tiltak

Reduksjon av lyspunkt. Det vil være noe opp og ned med strømpriser men dette er det tatt høyde for. Det er allerede investert høsten 2016 for å kunne redusere strøm slik at det blir effekt fra 2017. Reduksjon av lyspunkter på områder lite bebyggelse.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-120 000

Tiltak	034: Redusere vedlikehold veilys - 20.000
Beskrivelse	Pågående arbeid med å skifte til led lys vil ha en besparelse på vedlikehold av lyspunkter, dette arbeidet er startet i 2016.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sted	Ansvar: Gatelyst (6216)				
SUM NETTO TILTAK	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-80 000

Tiltak	011: Riving av Barnas hus
Beskrivelse	<p>Etter at Lappraen barnehage er tatt i bruk må det avsettes midler til riving av den gamle barnehagen (Barnas hus). Det er tidligere gjennomført miljøkartlegging av den gamle bygningen, og denne inneholder miljøfarlige stoffer som blir og betrakte som spesialavfall.</p> <p>Det er også satt opp gjerde på to sider av bygget, noe som kompliserer rivearbeidet. Det vil medføre at noe av bygningsmassen må rives for hånd for og unngå skader på etablert infrastruktur. Det må derfor settes av tilstrekkelig med midler til å gjennomføre tiltaket.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	500 000	0	0	0	500 000

Tiltak	013: Salg av Smestad
Beskrivelse	<p>Selge Smestad bygget som i dag huser voksen opplæringen og i tillegg noen andre leietakere. Lokalene er ikke optimale for Vokse4noppplæring.</p> <p>Inntektene av salget settes av på fond som øremerkes kjøp av nye boliger, og verdiøkning på eksisterende bygningsmasse.</p> <p>De positive sidene ved et salg er at vi reduserer kostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Renhold - Forsikring - Strøm/oppvarming - Vedlikeholdskostnader - Brøytekostnader - Utnytte ledige lokaler (Veksthuset) <p>De negative konsekvensene vil være:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reduserte leieinntekter - Flytting av voksenopplæringen <p>Det er i dag ledige arealer i Veksthuset som kan bygges om slik at voksenopplæringen kan få tilfredsstillende sentrumsnære og moderne lokaler. En slik flytting vil også være viktig for utnyttelsen av arealene i Veksthuset. Det vil være en investering for å kunne gjennomføre flytting, derfor er tiltaket satt til 2018 samtidig er salgsprosess en usikkerhet da man ikke vet når man får kjøpere når det er lagt ut for salg.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sum netto	-42 442	-42 442	-42 442	-42 442	-169 768
SUM NETTO TILTAK	-42 442	-453 197	-453 197	-453 197	-1 402 033

Tiltak	044: Steilia overføres til Bardu alpklubb
Beskrivelse	Etter avtaleperioden som går ut våren 2018 foreslås det at Steilia alpinanlegg overdras til Bardu alpklubb. Det må søkes om at

Tiltak

spillemidler kan overdras til ny eier/driver. De fleste beløpene har halvårsvirkning fra 2018, men noen har helårsvirkning bare fra 2019. Det legges opp til et tilskudd til driver på 150.000,- HWF

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	-325 000	-988 700	-988 700	-2 302 400

Kapittel : Selvkost vannavløprensasjon

Tiltak	041: Reduksjon adm VAR
Beskrivelse	Selvkostområdet gir ingen besparelse på drift , men det er allikevel gjennomført en gjennomgang på reduksjon i teknisk adm. Reduksjon tilsammen 50% på lønn, dette utgjør ca 250.000,- det er allerede trukket på lønnsarkene.

SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0
-------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Kapittel : Landbruk

Tiltak	018: Generelt nedtrekk på ramme
Beskrivelse	Enhet landbruk har ikke helt klart hvor trekk på kr 100.000 skal tas. Trenger mer tid. Nedtrekket settes på en rammekonto.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-400 000

Kapittel : Helse, omsorg og barnevern

Tiltak	055: Effekt Velferdsteknologi, Digitalisering, Internkontroll, Kvalitetssikring og økonomi
Beskrivelse	Kommunedelplan for helse og omsorg utarbeides i 2017. Planen tar opp i seg framtidens helse og omsorgstjenester, herunder bruk av velferdsteknologi. Bruk av teknologi vil være med på å gjøre tjenesten mer bærekraftig framover. Det legges derfor inn innsparinger i

tjenesten på dette området.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	0	-1 500 000	-3 500 000	-5 000 000

Tiltak	005: Justering av turnus
Beskrivelse	Redusere muntlig overlapping mellom vakter. Gjelder for avdeling sentrum, nedre og øvre. reduserer stillingsressurs tilsvarende kr. 504 900,- IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-503 891	-503 891	-503 891	-503 891	-2 015 564

Tiltak	010: Kreftsykepleier
Beskrivelse	<p>Det etterspørres kreftsykepleier i større grad i Bardu kommune. I hovedsak er det administrering av cytostatika men også prosedyrer, samtaler og vurderings besøk er etterspurt. Det erfarer at sykehuset/kreftavdeling har en strategi på at flere og flere kurer skal settes lokalt. For pasienten er det en stor besparelse å kunne få cytostatikakurer lokalt fremfor å bruke en eller flere dager på UNN. Skal man lykkes med gode pasientforløp må kommunen kunne gi pasientene etterbehandling, rehabilitering og annen oppfølging. Pasientene skal oppleve trygghet der de bor, trygghet for at de får den kompetanse de trenger. Med økt kompetanse i kommunen kan mennesker med kreft og deres pårørende oppleve denne tryggheten.</p> <p>Kreftsykepleier skal ivareta pasienter med kreft og deres pårørende i en kompleks, uforutsigbar og raskt skiftende hverdag. Hun/han skal ved sine helsefremmende, forebyggende, behandlende, lindrende, rehabiliterende og habiliterende funksjoner ivareta den kreftsyke i alle aldre og i alle faser av sykdommen. Kommunene har ansvar for at kreftpasienten får nødvendig helsehjelp. Kreftsykepleierens rolle passer godt inn i samhandlingsreformens intensjon, i samarbeid med fastlegen og helsetjenesten for øvrig. Kreftsykepleieres kompetanse og rollen de har som koordinator for samarbeid og kontinuitet er viktig for å ivareta pasientens og pårørendes behov for trygghet i sykdomsforløpet.</p> <p>I Handlingsplan for godkjent interkommunal Kreftplan 2012-2016. Er et av tiltakene å etablere en kreftsykepleier for kreftomsorg og</p>

lindrende behandling i kommunen. Med et økende antall krefttilfeller og i tråd med samhandlingsreformen er det behov for at kreftomsorgen i kommunen styrkes. IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	352 724	352 724	352 724	352 724	1 410 896

Tiltak	003: Legge ned dagsenter for demente				
Beskrivelse	Kommune vil miste et forebyggende tiltak som både forebygger sykehjemsinnleggelse, samt Avlastning for pårørende. Avlastning er nødvendig for at den som har demens kan bo lengst mulig hjemme. Det er svært krevende å være omsorgsperson døgnet rundt. Pårørende har ansvar for den syke også når det gjelder andre fysiske helseproblemer, og har god nytte av å samråde seg med personalet på dagsenter. Dette gir trygghet for pårørende. Det foreligger forslag om at slikt dagsenter skal bli lovpålagt fra 2020.IL				

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-1 111 045	-945 405	-945 405	-945 405	-3 947 260

Tiltak	004: Legge ned møteplassen				
Beskrivelse	Viktig forbyggende tiltak, kan vurderes nedlagt ved endring av drift i samarbeid med frivillige.IL				

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-629 864	-629 864	-629 864	-629 864	-2 519 456

Tiltak	002: Legge ned tre sykehjemsplasser				
Beskrivelse	Ikke gjenåpne sykehjemsplasser på avdeling Nedre. Redusere med tre årsverk. Frem mot år 2020 vil behovet for heldøgns plasser være stabilt, fra 2020 frem mot år 2030, vil behovet øke.				

Konsekvenser av å redusere med tre sykehjemsplasser vil i perioder være ventetid både på korttidsplass og langtidsplass. Dette medfører problemer med å tilby avlastningsopphold og rehabiliteringsopphold, noe som vil gi økt press på hjemmesykelpeien og pårørende som har store omsorgsoppgaver i hjemmet. Ved ventetid for utskrivningsklare pasienter fra UNN vil døgnmulkt på kr. 4 505 gjøres gjeldende i det pasienten er meldt utskrivningsklar. IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-1 511 674	-1 511 674	-1 511 674	-1 511 674	-6 046 696

Tiltak	001: Nedbemanne med 1,7 årsverk
Beskrivelse	En ytterligere reduksjon av ansatte ved sykehjemmet. Dette vil føre til redusert pleiefaktor og større arbeidsbelastning på pleiere ved avdelingene. Det må forventes at kvalitet på pleien vil gå ned.IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-1 196 742	-1 196 742	-1 196 742	-1 196 742	-4 786 968

Tiltak	006: privatisere hjemmehjpsordningen
Beskrivelse	Samtidig som ordningen blir privatisert vil det også være nødvendig å redusere hjemmehjelpstilbudet til brukerne for å oppnå innsparing. Det er imidlertid ønskelig å privatisere denne ordningen da det er svært vanskelig å rekruttere til denne tjenesten både mht fast ansatte og vikarer. Forventet netto innsparing kr. 500 000. IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-503 891	-503 891	-503 891	-503 891	-2 015 564

Tiltak	042: Prosessbistand til helse og omsorgsplan
---------------	---

Tiltak

Beskrivelse	Enheten har ikke tilstrekkelig administrativ Kapasitet til å utvikle en slik plan. Dette er en delplan i kommunens planstrategi og er et svært omfattende arbeide. Det er ønskelig å bruke ekstern bistand i forbindelse med utarbeidelse av planen. En arbeidsgruppe sammensatt av bl annet politikere vil kreve frikjøp av arbeidstid og møtegodtgjørelse. Det vil også være hensiktsmessig å besøke andre kommuner som kan gi gode eksempler på utforming av tjenestetilbud. IL
-------------	--

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	150 000	0	0	0	150 000

Tiltak	008: redusksjon av 40% årsverk på avdeling Sentrum
Beskrivelse	Arbeid med nedstyringstiltak i løpet av 2015, gjør det mulig å spare inn 0,4 årsverk i 2016. IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-277 140	-314 932	-314 932	-314 932	-1 221 936

Tiltak	007: redusksjon av 1,1 årsverk på avdeling øvre
Beskrivelse	Arbeid med nedstyringstiltak i løpet av 2015, gjør det mulig å spare inn 1,1 årsverk i 2016. IL

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-755 837	-755 837	-755 837	-755 837	-3 023 348

Kapittel : Stab og fellestjenester	
Tiltak	024: Digital post/signatur 2016
Beskrivelse	Ved å ta i bruk digital signatur samt elektronisk post ut vil en kunne spare kopiutgifter og porto. Mulighet for reduserte leieinntekter fordi en ikke trenger så store kopimaskiner.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sted	Ansvar: Stab og fellestjenester (1221)				
Sum netto	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-40 000
Sted	Ansvar: Fellesutgifter kommunehuset (1252)				
SUM NETTO TILTAK	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-200 000

Tiltak	051: Driftsprosjekt Digitalisering, Internkontroll, Kvalitetssikring og Økonomi
Beskrivelse	Viser til tidligere framlagt skisse til prosjekt hvor digitalisering, internkontroll, kvalitetssikring og organisasjonsutvikling er sentralt. Rådmannen mener det er avgjørende å få dette prosjektet etablert. Analysearbeidet og deltakelsen i effektiviseringsnettverket, Orden i eget hus, gjennomført i 2016 viser at behovet for utvikling av internkontroll, kvalitetssikring og økonomikompetanse er helt nødvendig og påkrevd. Situasjonen bekymrer og gir ikke rådmannen mulighet til å ha god nok kontroll med virksomheten. I dette arbeidet er det også helt nødvendig å følge opp arbeidet med digitalisering og bruk av velferdsteknologi. Dette for å få etablert og utviklet en bærekraftig velferdstjeneste for framtiden i kommunen. Det legges inn ressurser for deler av 2017 og fram til halve 2020. hwf

	2017	2018	2019	2020	Totalt
Sted	Ansvar: Stab og fellestjenester (1221)				
SUM NETTO TILTAK	818 824	1 133 756	1 133 756	818 824	3 905 160

Tiltak	056: Effekt av Driftstiltak Digitalisering, internkontroll, kvalitetssikring og økonomi
Beskrivelse	Effekt av gjennomgang av arbeidsprosesser samt utnyttelse av sentrale styringssystemer innen stab- og fellestjenester. Dette med virkning fra 2019.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	0	-300 000	-400 000	-700 000

Tiltak	050: Nedleggelse av MOT
Beskrivelse	<p>MOT er et forbyggende tiltak som det frarådes å ta bort.</p> <p>Prosessen må kjøres med involvering av ungdomsråd siden Bardu ungdomsråd i sak 21/15 Viktige saker for ungdomsrådet høst 2015 og i 2016 har vedtatt: MOT er viktig å fortsette med i Bardu.</p> <p>Tar en bort MOT, blir konsekvensene at en går i mot vedtak i ungdomsrådet.</p> <p>Å kutte MOT kan lett bli en negativ og støyende sak.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-232 389	-232 389	-232 389	-232 389	-929 556

Tiltak	026: Reduksjon drift kopiutg. og kjøp tjenester ulike ansvar
Beskrivelse	Reduksjon i kopiutgifter formannskap og PTU/OMS, samt reduksjon i kjøp tjenester på ansvar rådmann.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-200 000

Tiltak	025: Samle budsjett og innkjøp IT-utstyr 2017
Beskrivelse	<p>Endre budsjetteringspraksis ved at alle IT-kostnader budsjetteres sentralt og innkjøp foretas sentralt. Sette standard for mobiltelefon og PC.</p> <p>Budsjetterte utgifter på enhetene må trekkes inn til IT og budsjetteres der.</p>

	2017	2018	2019	2020	Totalt
--	------	------	------	------	--------

SUM NETTO TILTAK	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-400 000
-------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Kapittel : Enhet NAV	
Tiltak	047: Redusert husleie ved flytting til Vesthuset
Beskrivelse	Det har vrt en prosess knyttet ttil at husleiekontrakt for NAV opphører mai/juni 2017. NAV ønsker ikke å inngå langsiktig kontrakt jfr sentral reform om oppgavefordeling og struktur. Rådmannen har derfor anbefalt leie ved Veksthuset fram til dette arbeidet er ferdig. Medfører mindre husleieutgifter.HWF

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	-50 000	-200 000	-200 000	-200 000	-650 000

Kapittel : Livssyn	
Tiltak	031: Engangstilskudd Kirkelig fellesråd - ombygging menighetshus
Beskrivelse	Engangstilskudd til Kirkelig fellesråd for ombygging av menighetshus slik at de kan flytte kontorene dit.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	500 000	-150 400	-150 400	-150 400	48 800

Kapittel : Fellesutgifter					
Tiltak	045: Lærlinger reduseres fra 4 til 2				
Beskrivelse	Det er et mål at Bardu kommune skal ha 11 lærlinger. Det er de siste år budsjettert med fra 2 til 4 lærlinger. Dette får konsekvenser for rekruttering til yrker som kommunen på sikt har behov for.HWF				
	2017	2018	2019	2020	Totalt

Tiltak

SUM NETTO TILTAK	0	-340 127	-340 127	-340 127	-1 020 381
-------------------------	----------	-----------------	-----------------	-----------------	-------------------

Tiltak	049: Reduksjon av Bardulønn
Beskrivelse	Det utarbeides snarest sak til administrasjonsutvalget ang vurdering av Bardulønn. Det må vurderes om tiltaket kan reduseres for enkelte målgrupper (førskolelærere eks) og evt hvor stor reduksjonen skal være. Det legges ingen økonomisk besparing, da denne vil komme framover i tid etter hvert som nyrekruttering foretas. Tiltaket vil gi en effekt på lønnskostnadene framover.

SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0
-------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Tiltak	048: Seniortiltak fjernes
Beskrivelse	Det anbefales at seniortiltak, Dvs uttak av seniordag, ut over lovbestemt ekstra ferieuke tas bort. Det legges ikke inn budsjettreduksjon. men tiltaket vil gi effekt på bedre ressursplanlegging og inntak vikarer.

SUM NETTO TILTAK	0	0	0	0	0
-------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Kapittel : Skatt, tilskudd og finans	
Tiltak	058: Avsetning årets regnskapsmessige resultat
Beskrivelse	

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	4 016 881	774 170	1 448 735	521 215	6 761 001

Tiltak	046: Økning av eiendomsskatt med 2 promille
---------------	--

Tiltak

Beskrivelse	Det foreslås en økning på 2 promille fra 2018, Dvs fra 3 til 5 promille. 2 promille utgjør en inntekt på 1,500.000,-. Dette knyttes opp til reduksjon i eiendomsskatteinntekter.
-------------	--

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-4 500 000

Tiltak	053: Økning av eiendomsskatt ytterligere 2 promille fra 2019
Beskrivelse	Det foreslås en økning på 2 promille fra 2019, Dvs fra 5 til 7 promille. 2 promille utgjør en inntekt på 1,500.000,-. Dette knyttes opp til reduksjon i eiendomsskatteinntekter.

	2017	2018	2019	2020	Totalt
SUM NETTO TILTAK	0	0	-1 500 000	-1 500 000	-3 000 000